

Verdwenen kaarshouder terug in Brugge

In 2007 duikt een zeldzame sculptuur op de Britse kunstmarkt op. Het blijkt in 1529 in Brugge vervaardigd en gedurende meer dan twee eeuwen in de jaarlijkse Heilig-Bloedprocessie megedragen te zijn. Toen het Erfgoedfonds van de Koning Boudewijnstichting de kans kreeg om het werk aan te kopen, greep het die met beide handen.

Pareerkaars?

Eigenlijk is de sculptuur slechts een deel van de pareerkaars die bestond uit een versierde houten staf waarop een grote kaars werd geplaatst. De sculptuur is het ornament: een gebeeldhouwd tafereel waarop een kaarshouder bevestigd was. Oorspronkelijk was het houtsnijwerk volledig polychroom.

Verhaal in beeld

Dankzij de documentatie in het Heilig-Bloedarchief weten we wat het tafereel betekent: Diederik van den Elzas, graaf van Vlaanderen, ontvangt van de Patriarch van Jeruzalem de relikwie van het Heilig Bloed. De gevlochten takken rond het tafereel verwijzen naar de doornenkroon. Aan de voeten van de patriarch was vroeger een pelikaan met zijn jongen afgebeeld. Dat oudchristelijk symbool staat voor de zelfopoffering (volgens bestiaria zou de moederpelikaan haar borst openprikken en haar bloed aan haar kuikens aanbieden om hen van de hongersdood te redden) en verwijst zo ook naar Christus en het Heilig Bloed.

Groots evenement

Uit de verering van het Heilig Bloed ontstond de gelijknamige processie: tot op vandaag wordt de Heilig-Bloedrelikwie elk jaar door de straten van Brugge gedragen.

Een evenement dat nog steeds massaal wordt bijgewoond door alle bevolkingsgroepen uit het Brugse en door toeristen uit binnen- en buitenland. In de 16de eeuw droegen de vier jongst binnengetreden leden van de Edele Confrérie van het Heilig Bloed elk een pareerkaars. Aan de kroon van de pareerkaars waren kleine vaandels met de wapenschilden van de 31 leden van de Confrérie gehangen. De pareerkaars was immers ook een manier om zich als groep te identificeren.

Bewogen leven

Meer dan twee eeuwen had deze pareerkaars een plaats in de processie. In 1750 veranderden de gewoontes echter en werd de pareerkaars opgeborgen. Op het einde van de 18de eeuw verdween ze, wellicht als gevolg van de duistere tijden die de Franse Revolutie voor het religieuze erfgoed als gevolg had. Werd de pareerkaars gestolen? Of werd ze gered en verborgen door goedgezinde gelovigen, zó goed dat ze in de loop der eeuwen vergeten werd? In 2006 dook de pareerkaars weer op, maar het was pas in 2007 dat ze door een antiekhandelaar opnieuw met de Brugse Heilig-Bloedprocessie in verband gebracht werd.

Het belangrijkste is dat het kustwerk terug in Brugge bewaard wordt, mede dankzij de Edele Confrérie van het Heilig Bloed zelf die, dankzij een aantal schenkingen aan de Stichting, bijgedragen heeft tot de reddingsoperatie van dit unieke stuk.

“Dit is een van de weinige kwaliteitsvolle laatgotische beeldhouwwerken uit Brugge die bewaard bleven.”